

NİĞDE İLİNDEKİ MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA BAKIŞ AÇILARININ AMPİRİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Haluk BENGÜ *

Yrd. Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR **

Serpil ÇELİK ***

ÖZ

Türkiye’de muhasebeye yön veren kanun ve mevzuatların farklı uygulamalar doğurması muhasebe meslek mensuplarının sıkıntı yaşamasına neden olmaktadır. Bu farklı uygulamalara son vermek amacı ile hazırlanmış olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulamaya konmasında yaşanan sorunlar örneğin; bu standartlardan bazılarının sadece çeviri bazında kalması, standardın anlaşılmasını ve uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Meslek mensuplarının standartlarla ilgili yeterli bilgi düzeyine ve alt yapıya sahip olmamaları diğer bir sorundur. Araştırmanın amacı doğrultusunda meslek mensuplarının öğrenim düzeylerinin, yaşlarının, mesleki deneyimlerinin ve cinsiyetlerinin dikkate alınarak bu standartlara dair görüş, ilgi ve bakış açılarının ortaya konulması, bu yolla standartları asıl uygulaması beklenen kesim olan meslek mensuplarının standartlarla ilgili beklentilerinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Niğde ilinde bulunan muhasebe meslek mensuplarının Türkiye Finansal Raporlama Standartları adıyla yayımlanan standartlara dair bakış açılarının ampirik olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Finansal raporlama standartları, meslek mensubu, Niğde

Jel Kodları: M41, M49.

AN EMPIRICAL ASSESSMENT OF ACCOUNTANTS ASPECTS IN NIGDE ON FINANCIAL REPORTING STANDARDS

ABSTRACT

Different applications of the regulations and rules related with accounting that influence the accounting system cause several problems to Professional Accountants in Turkey. In order to stop these different applications, Accounting and Financial Reporting Standards in Turkey was prepared, but there are still some problems such as some parts of the document are only translation and therefore understanding and application of them are difficult. Moreover, occupational groups have not got enough information and background about these standards. In accordance with the aim of the study, it is important to determine and evaluate educational level, working experience and marital status of occupational groups and try to understand these groups perspective to Accounting and Financial reporting Standards in Turkey as they are real applicator. In this study, it was aimed to determine general approach of Professional Accountants in Niğde to the Accounting and Financial Reporting Standards in Turkey.

Key Words: Financial reporting standards, accountant, Niğde.

Jel Codes: M41, M49.

---

* Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman ABD Öğretim Üyesi, halukbengu@gmail.com

** Ondokuz Mayıs Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman ABD Öğretim Üyesi, fsozdemir@gmail.com

*** Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Muhasebe ve Finansman Bilim Uzmanı, aks_serpil_51@hotmail.com

GİRİŞ*

Muhasebe, bir iktisadi birimin, oluşum aşamasından itibaren sahip olduğu tüm varlıklar ve bu varlıkların kaynakları yönüyle izleyen, süreçte meydana gelen etkileşimlere bağlı olarak gerçekleşen varlık, kaynak değişimlerinin niteliğine göre söz konusu iktisadi birimin finansal durumu, faaliyetlerindeki performansı ve nakit akımlarının yanı sıra türlü sayısal (istatistiki) ve sayısal olmayan bilgi üreten bir bilgi sistemidir. Muhasebe meslek mensubu ise, kavramsal olarak muhasebe mesleğini düzenleyici otorite tarafından verilmiş bir ruhsat dahilinde gerçekleştiren muhasebecileri ifade etmektedir. Muhasebe meslek mensubunun bir bilgi sistemi olarak muhasebedeki¹ yeri ise sistemin işleyişi aşamasındadır.

Muhasebe meslek mensubu olmak dünyanın hemen her yerinde; en az lisans düzeyinde öğrenimine sahip olmayı, mesleğe giriş ve yeterliliğin kazanılması noktasında mesleki birçok alanın da dahil olduğu sınavlarda başarılı olmayı, mesleğe başlanılmasının ardından da hayat boyu öğrenme (sürekli eğitim) kapsamında güncel kalmayı gerektirir.

Muhasebe mesleği, diğer meslekler gibi özü itibariyle ilgi, bilgi, nizam ve dikkat gereksinimi yüksek olan bir meslektir. Öyle ki, teorik olarak meslek mensubu için “gözden kaçmış” gibi bir savunma biçimi dahi söz konusu değildir. Örneğin finansal raporlamanın gerçekleşmesine müteakip bir maddi duran varlığın ekonomik ömrünü 10 yıl olarak dikkate alması gereken muhasebecinin, 5 yıl olarak dikkate aldığını fark etmesi küçük bir hata olarak görülebilir. Ancak bu küçük hatanın dahi üçüncü kişilerce bilinmesi durumunda, finansal tablolarda sunulan bilginin kalitesi (niteliksel özelliklerden gerçeğe uygun gösterim) üzerine düşüreceği şüphe kaçınılmaz olmaktadır. Bu bağlamda muhasebe bilgi sisteminin işleyişinde sistem kadar sistemin arayüzü olan muhasebe meslek mensupları da büyük önem taşımaktadır. Başka bir ifadeyle sistemin işlerliğini mükemmel kılabilen olan da, işlemez kılabilen olan da arayüz konumunda olan muhasebe meslek mensuplarıdır.

Esasen Türkiye’deki muhasebe meslek mensuplarının özellikle 1 no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ekiyle hayata geçen Tekdüzen Muhasebe Sisteminden bu yana, her değişimde, her yeni uygulamada, gerekiyorsa sistemin gerektirdiği yeniliğe uyum konusunda arzulu oldukları ifade edilebilir. Bu olgu yapılan ampirik bulgularla da doğrulanmıştır.

Öte yandan muhasebe evrensel bir meslektir. Fakat muhasebenin evrenselliği, bir ülkede yetişen muhasebecinin, başka bir ülkede de mesleğini icra edebilmesi için yeterli değildir. Nitekim ülkeler arasında yerel muhasebe uygulamaları bakımından çeşitli farklılıklar söz konusu olabilmektedir. Muhasebe ve finansal raporlama sistemleri ile finansal raporlamaya yön veren esaslar bakımından ülkeler arasındaki farklılıkların nedenleri, ülkelerin muhasebe uygulamasına etki eden faktörler ile açıklanmaktadır. Choi ve Meek (2008), ülkeler arasındaki bu farklılıkları; geçerli muhasebe esasları ve muhasebe uygulamaları üzerinde etkili olduğunu ileri sürdükleri birçok faktör arasındaki karmaşık etkileşime bağlamaktadır. Onlara göre, bir ülkedeki geçerli muhasebe esasları ve bu esaslar doğrultusunda şekillenen uygulamalar üzerinde önemli ölçüde etkili olan başlıca faktörler;

---

* Bu çalışma Serpil AKSOY ÇELİK’in Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Muhasebe Finansman Bilim Dalında Doç. Dr. Haluk BENGÜ’nün resmi, Yrd. Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR’in fahri danışmanlığında hazırlanmış olduğu “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma: Niğde Örneği” adlı yüksek lisans tezinin uygulama bölümünden yararlanılarak hazırlanmıştır.

o ÷lkedeki finans kaynakları, hukuk sistemi, vergilendirme politikaları, politik ve ekonomik ilişkiler, enflasyon, ekonomik gelişmişlik düzeyi, öğrenim düzeyi ve kültürdür. Benzer şekilde, işletmelerdeki hakim ortaklık yapıları ve buna bağılı olarak öne çıkan finansman tercihleri, muhasebe mesleğinin gelişmişlik düzeyi, muhasebe bilgileri kullananlarının eğitim düzeyi, bilgi ihtiyaçlarının düzeyi gibi faktörlerde ÷lkenin gelişmişliğiyle de bağılantılı olarak farklılığa neden olmaktadır.

÷lkeler arasında farklılığa neden olan bu faktörler özü itibariyle ÷lkenin sosyolojik, ekonomik ve kültürel birikimleri ile de ilişkilendirilebilir. Fakat globalleşen ve ticaret hacmi yükselen dünya düzeninde birçok alanda olduğu gibi muhasebede (finansal raporlamada) de ortak bir dilin tesis edilmesi gerekliliğı doğmuştur. Görece daha dar ve basit ilkeler bütününden oluşan ulusal ölçekli muhasebe usul ve esaslarının yerini ayrıntılı ilkeler bütünü olan uluslararası standartlar almıştır. Bu dönüşüm sadece içeriğın değışimi ile değıil, muhasebeye yön veren esaslarda paradigmalara da değışimi biçiminde olmuştur. Muhasebe meslek mensupları ise kendi dinamiklerine uygun olarak *en azından* meslek çevresini etkileyen bu dönüşüme adapte olma zorunluluğunu kabullenmek zorunda kalmıştır. Bu çalışmanın amacı da Niğde’de faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının muhasebe ve finansal raporlamanın çerçevesindeki bu değışime nasıl baktıklarını çeşitli demografik özellikler (öğrenim düzeyi, yaş, mesleki deneyim ve cinsiyet) bakımından oluşturulan gruplar yönüyle karşılaştırmalı olarak değıerlendirmektir.

1. MESLEK MENSUPLARI VE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINI KONU ALAN ÖNCEKİ ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN LİTERATÜR

Türkiye’de muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının çeşitli açılardan nasıl bir profile sahip olduklarını, çeşitli konulardaki farkındalıklarını, bakış açılarını, bilgi düzeyleri ve öğrenme becerilerini konu alan araştırmalar öteden beri yapılmaktadır.

Özdemir (2013) son yıllarda yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunun muhasebe ve finansal raporlama standartları ile ilgili konular üzerinde kümelendiğini ifade etmektedir. Ona göre, bu kümelenemenin nedeni, muhasebe ve finansal raporlama standartlarını gerçekte uygulayacak olanların meslek mensupları olmasıdır. Başka bir ifadeyle standartların sebep olduğu paradigma değışimi dikkatleri meslek mensupları üzerinde topladığı için, son yıllarda yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunda muhasebe ve finansal raporlama standartları ile meslek mensupları birlikte incelenmektedir.

Literatürdeki meslek mensuplarını ve standartları konu alan çalışmalara ilişkin bilgiler ve ele alınan konular özet biçimde Tablo-1’deki gibi yıllar itibariyle, kronolojik olarak sıralanmıştır.

Tablo-1. Son Yıllarda Meslek Mensupları Üzerinde Gerçekleştirilen ve Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarını Konu Alan Çalışmalarⁱⁱ

No	Yayın Adı	Yazar(lar)	Yılı	Yayımlandığı / Sunulduğu Yer	Çalışmanın Amacı	Edinilen Bulgular
1	Muhasebe Standartlarının Muhasebe Mesleğinde Uygulanmasına Yönelik Bir Araştırma	Civan ve Kara	2002	Muhasebe ve Finansman Dergisi	Gaziantep ili Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının Türkiye Muhasebe Standartları'nı uygulama alanını belirlemek, muhasebe standartlarının meslek mensupları tarafından bilinirlik derecesi ve karşılaşılan sorunları ortaya koymak.	Araştırma sonucunda; muhasebecilerin yeterince muhasebe standartlarını bilmedikleri ve uygulamada bilgi eksikliğinden kaynaklanan sorunların olduğu tespit edilmiştir. Çözüm olarak: Standartlar taslak halindeyken muhasebecilerin de görüşü alınmalı, vergi kanunlarında yapılacak değişikliklerle standartlara atıfta bulunarak yaptırım gücünün artırılması standartların uygulanabilirliğini artırabilmek için TÜRMOB ve Üniversitelerin öncülüğünde bütün illerde standartların önemi seminer ve panellerle anlatılmalı.
2	Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma	Bekçi	2007	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	Burdur ve Isparta illerindeki meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının Türkiye Muhasebe Standartları'na bakış açılarını ve algılama düzeylerini araştırmak.	Araştırma sonucunda; meslek mensupları TMS uygulaması ile birlikte farklı sektör finansal tablolarının karşılaştırılabilirliğinin sağlanacağını ve TMS uygulaması ile is yüklerinin artmasına rağmen muhasebe mesleğine verilen önemin artacaklarına inandıkları belirlenmiştir. Ayrıca meslek mensupları, SPK, TÜRMOB ve Maliye Bakanlığı'nın TMS konusunda daha etkin çalışmalar yapması ve eğitim faaliyetlerinin artırılması gerektiğini vurgulamışlardır.
3	KOBİ'ler için UFRS Taslağının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algılanışına Yönelik Bir Araştırma (İstanbul Örneği)	Ülkü	2008	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi	İstanbul'da faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının KOBİ'ler için UFRS setini nasıl algıladıklarını ortaya koymak ve KOBİ standartlarının muhasebe mesleği üzerindeki etkilerini tespit etmek.	Araştırmanın sonucunda, meslek mensupları UFRS ile birlikte kaliteli bilgi üreteceğine inanmaktadır. Fakat meslek mensuplarının UFRS hakkındaki bilgi düzeylerinin yetersiz olması da düşündürücüdür.
4	Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi	Erdoğan ve Dinç	2009	Muhasebe ve Finansman Dergisi	Yayınlanmış standartlar konusunda muhasebe meslek mensuplarının ne derecede haberdar oldukları, uygulamada mevcut bilgilerini ne derecede kullandıkları ve meslek mensupları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek.	Muhasebe meslek mensupları üzerinde yapılan anket sonucunda genel olarak, meslek mensuplarının muhasebe standartlarından haberdar olduklarını söylemek mümkün fakat bir kısmının standartlar hakkındaki bilgilerini yetersiz olarak gördükleri tespit edilmiştir. Sahip olunan bilginin yeterliliği konusunda ise kendilerine en çok güvenen unvan grubunun Yeminli Mali Müşavirler olduğu

						görülmektedir. Ancak yeminli mali müşavirlerin %77'sinin standartlar hakkında bilgisinin olduğunu söylemelerine karşın, bunların yalnızca %54'ü bilgilerini yeterli görmekteyler. Bunun yanı sıra Serbest mali müşavirlerin %67'si bilgilerinin var olduğunu söylerken, yalnızca %39'u bilgilerinin yeterli olduğunu söylemektedirler.
5	Türkiye'de Uluslararası Muhasebe Standartları'nın Gelişimi, Gerekliliği ve Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma	Hatipoğlu	2009	Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Yüksek Lisans Tezi	Uluslararası Muhasebe Standartları/Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın Türkiye'de uygulanabilirliğine ilişkin muhasebe meslek mensuplarının beklentileri ve bu beklentilere etki edebilecek faktörleri belirlemek.	Mevcut UFRS Seti'nin yazılış dilinin tüm dünyada uygulanabilmesine imkân verecek şekilde teorik bir dille yazılmış olmasının yanında standart metinlerinin karmaşık ve uzun ifadelerden oluşması, söz konusu standartların orijinal metinlerden diğer ulusal dillere çevirilerde yaşanan sorunlar, standartların yayımlandıkları tarihlerden bu tarafa sürekli güncelleniyor olması ve uzun vadede bu güncellemelerin devam edecek olması gibi etkenler, söz konusu standartların ulusal ve uluslararası koşullarda doğru ve tutarlı uygulanabilmesinin önündeki engellerden biridir.
6	Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Meslek Mensupları Arasında Bilinirlik Düzeyini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma (Ankara ve Çankırı İlleri Örneği)	Can ve Gör	2011	World of IFRS Dergisi	Çankırı ve Ankara illerindeki muhasebe meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının genel özelliklerinin belirlenmesi ve muhasebe standartlarının meslek mensupları arasındaki bilinirlik düzeyini araştırmak.	Meslek mensupları; i) TMS hakkında yeterli bilgiye sahip ve aynı zamanda Standartlar üzerinde yapılan değişiklikleri yakından takip etmektedirler, ii) TMS metinlerinin anlatım dilinin yeterince açık olmadığını ve meslek mensuplarının sistematik bir eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünmektedirler, iii) TMS ile finansal tabloların karşılaştırılabilirliğini, muhasebe uygulamalarında tekdüzeni sağlayacağını ve standartlar ile denetim mekanizmasının daha kolay işleyeceğini düşünmektedir, iv) TMS'nin meslek mensuplarının iş yükünü artıracığını inisiyatif kullanmalarını kısıtlayacağını, kısa vadede başarı sağlanamayacağını, hatta ilk etapta bazı karışıklıklara neden olacağını düşünmektedirler, v) TMS ile ilgili yeterli eğitim verilmediğini, vi) TÜRMOB'un ve bağlı buldukları odalarının çalışmalarının bu konuda yetersiz olduğu kanaatindedir.
7	Türkiye'de Uluslararası Muhasebe Standartları'nın Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma	Çankaya ve Hatipoğlu	2011	Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi	Çeşitli illerdeki muhasebe meslek mensupları üzerinden, UMS/UFRS'lerin Türkiye koşullarında uygulanabilirliğine ilişkin muhasebe meslek mensuplarının beklentilerinin neler olduğunu, bu beklentileri meslek mensuplarına ait demografik faktörler ve UMS/UFRS'lerin uygulanabilirliğine etki edebilecek faktörlerden hangilerinin etkilediğini ortaya koymak.	Türkiye'de UMS/UFRS'lerin benimsenme ve uygulama sürecinde muhasebe meslek mensuplarının beklentilerini etkileyen en önemli unsurlar; standartlara ilişkin eğitim sorunu (eğitim faktörü), mevcut standartlar setinin ülkemiz ekonomisinin önemli bölümünü oluşturan KOBİ'lere uygun olmayışı (ekonomik ve hukuki çevre faktörü), bu standartların yazılış şekli, çevirisi gibi öz yapısından kaynaklanan bir takım sorunlar taşınması (standartlar faktörü), söz konusu standartların uygulanması sürecinde kültür çevresinden etkilenebilme olasılığı

						(kültür faktörü) olarak belirlenmiştir.
8	Muhasebe Meslek Mensuplarının TFRS'ye Yönelik Düşünceleri ve Uygulama Başarısına Etki Etmesi Muhtemel Faktörlere Yönelik Bir Araştırma – Trabzon Alt Bölgesi Örneği	Dinç ve Atabay	2011	World of IFRS Dergisi	Trabzon ve çevresindeki muhasebe meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının standartlar konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek ve standartların uygulanmasında etkili olması muhtemel faktörleri ortaya koymak.	Meslek mensupların standartlarla ilgili yeterli bilgi düzeyine ulaşmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Trabzon ve çevresinde çoğunluk, standartlardan haberdar, ancak standartların nasıl uygulanacağı konusunda bilgi yetersizlikleri mevcuttur. Bu nedenle, meslek odalarının, meslek mensuplarına yönelik zorunlu eğitimler getirmeleri ve eğitimlerin mutlaka uygulamalı olarak yapılması gerekmektedir.
9	Muhasebe Meslek Mensupları Perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartları	Elitaş ve Diğerleri	2011	World of IFRS Dergisi	Afyon-Denizli-Uşak illerinde faaliyet gösteren meslek mensupları üzerinden, meslek mensupları perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartlarını değerlendirmek.	Meslek mensupları; TMS hakkında yeterli bilgiye sahip olmakla beraber TMS hakkında eğitime ihtiyacı olduğu tespit edilmiş ancak verilen eğitimlerin yeterli olmadığını, TMS uygulamalarından sonra denetim mekanizması daha kolay işleyeceğini ve TMS'nin tam olarak uygulamaya geçmesiyle beraber muhasebe mesleğine verilen önemin artacağı konusunda hemfikirdirler. Meslek yılı olarak 16 yıl ve üzerinde olan meslek mensupları, TMS nedeniyle mesleği bırakma fikrine, mesleğin başında olanlara göre daha yakın durmaktadırlar.
10	Meslek Mensuplarının UFRS'ye Bakış Açılı ve Farkındalık Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma	Kurcan ve Diğerleri	2011	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (MUVU) Dergisi	Antalya ve Alanya'da faaliyet gösteren meslek mensuplarının muhasebe standartlarına bakış açılarını ortaya koymak.	Çalışmadan elde edilen bulgular meslek mensuplarının gerek uluslararası gerekse ulusal muhasebe standartları konusunda bilgilerinin oldukça yetersiz olduğunu göstermektedir. Meslek mensupları standartları karmaşık ve uygulanması zor olarak algılamaktadırlar.
11	Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS'ye Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Uygulamaya Yönelik Beklentileri: Elazığ ve Malatya İlleri Örneği	Güneş ve Diğerleri	2011	World of IFRS Dergisi	Elazığ ve Malatya illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının KOBİ TFRS'ye yönelik bilgi düzeylerini ve KOBİ TFRS uygulamalarının meslek mensuplarına getireceği muhtemel iş yüklerini ortaya çıkarmak ve çözüm önerileri sunmak.	Elazığ ve Malatya illerinde faaliyet gösteren muhasebe mensuplarının KOBİ TFRS'ye yönelik bilgi düzeylerinin oldukça yetersiz olduğu, KOBİ TFRS ile ilgili çok az sayıda materyallere sahip olup çok az sayıda seminer ve toplantılara katıldıkları görülmüştür. Ayrıca meslek mensupları KOBİ TFRS'nin zamanında ve başarı ile uygulanabileceği konusunda oldukça zayıf bir inanç taşıdıkları gibi kendilerinin KOBİ TFRS'yi başarı ile uygulayabileceklerinden de emin olmadıklarını belirtmişlerdir.
12	KOBİ'ler İçin Finansal Raporlama Standardı ve Mali Müşavirlerin Uygulama Öncesi İlgi Düzeylerine Yönelik	Özdemir	2012	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	Ankara'daki serbest muhasebeci mali müşavirler üzerinden, meslek mensuplarının öğrenim düzeyleri, mesleki deneyim süreleri, mükellef sayıları ve çalışma biçimleri yönüyle oluşturulan gruplar yönüyle KOBİ TFRS uygulamasına geçmeden önceki ilgi düzeylerini	Lisansüstü öğrenime sahip SMMM'lerin KOBİ TFRS standardına daha yüksek ilgi duydukları; meslekte yeni olan SMMM'ler, mesleki deneyim süresi bakımından oluşturulan gruplar içinde KOBİ TFRS standardına ilgi düzeylerinin yüksek olan grup olduğu; mükellef sayısı daha az olan SMMM gruplarının KOBİ TFRS'ye daha fazla ilgi

	Ampirik Bir Araştırma				ampirik olarak ortaya koymak.	gösterdikleri tespit edilmiştir.
13	Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Başarısını Etkileyen Faktörler: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma	Çankaya ve Dinç	2012	Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	Finansal raporlama standartlarının uygulama başarısını etkileyen faktörleri tespit etmek.	Meslek mensuplarının muhasebe ve finansal raporlama standartlarının önemliliği ve gerekliliğine dair görüşleri yaş grupları arasında farklılık göstermektedir. Meslek mensuplarının standartların efektif biçimde öğrenilebilmesine ve uygulanabilmesine dair beklentileri; cinsiyet, öğrenim düzeyleri, yaş aralıkları ve çalışma modelleri bakımından oluşturulan gruplar yönüyle herhangi bir anlamlı farklılık yoktur. Böylece öğrenme ve uygulama sürecindeki yapılan bir takım faaliyet ve uygulamaların etkisinin olumlu olacağı konusunda meslek mensupları hemfikirdir. Meslek mensuplarının standardı öğrenmeye yönelik ilgileri öğrenim düzeyleri bakımından oluşturan gruplar arasında lisans ve üzeri öğrenime sahip meslek mensuplarının ön lisans ve altı öğrenime sahip meslek mensuplarına göre standartlar konusunda daha yeterli teorik bilgiye sahip oldukları belirlenmiş ve standartların öğrenilmesine ve uygulanmasına yönelik desteklerin yeterliliğine en yüksek katılımı 45 yaş ve üzeri grupta yer alan meslek mensuplarının gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan tüm gruplar tarafından standart setinin Türkçeye çevirisinde kullanılan dilin, standart setinin sektör ayrımı gözetmeksizin geliştirilmiş olmasının öğrenmeyi zorlaştırdığı konusunda farklı düşünmedikleri belirlenmiştir. Yaş aralıkları bakımından oluşturulan gruplar arasında 35 yaş üzeri – 44 yaş altı grupta yer alan meslek mensuplarının bazı standart metinlerinde zaman zaman güncellemeler yapılmasının ilgili standardı öğrenmeyi zorlaştırdığına dair düşüncelerinin daha güçlü olduğu tespit edilirken, 45 yaş ve üzeri gruptaki meslek mensuplarının aksi uçta yer aldığı belirlenmiştir.
14	KOBİ Muhasebe Standartlarının Gelişimi ve Türkiye Uygulaması Üzerine Bir Araştırma	Poroy Arsoy ve Bora	2012	Muhasebe ve Finansman Dergisi	Bursa Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı meslek mensupları üzerinden, Türkiye'de KOBİ muhasebe standartlarını uygulayacak işletmelerin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, karşılaşılabilecekleri fırsat ve tehditleri ortaya koymak.	KOBİ muhasebe standardı uygulamasının önemi meslek mensuplarınca algılanmış. Meslek mensupları KOBİ'lerin kurumsallaşması için KOBİ muhasebe standartlarını önemli bir fırsat olarak görmekteyler. Her ne kadar KOBİ'lerin kurumsallaşmasında KOBİ muhasebe standartlarının önemli olduğunu düşünseler de, kurumsallaşma düzeyinin genel itibarıyla KOBİ'lerde düşük olduğu kanısına sahiptiler. Standartlara uyum süreci hem KOBİ'ler hem de muhasebe meslek mensupları açısından sancılı geçecek bir dönem olarak görülmektedir.

15	KOBİ'ler İçin UFRS'nin İncelenmesi ve Ülkemizdeki Muhasebe Mesleği Mensupları Tarafından Benimsenme Durumuna Yönelik Bir Araştırma (Mardin Örneği)	Babaoğlu	2012	Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Yüksek Lisans Tezi	Mardin'de faaliyet gösteren serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler üzerinden, meslek mensuplarının KOBİ'ler için UFRS'yi benimseme durumlarını ortaya koymak.	Mardin Bölgesinde muhasebe mesleği mensuplarına yönelik yapılan anket çalışmasından elde edilen sonuçlar, konunun sahip olduğu öneme rağmen, meslek mensuplarının konuya olan hâkimiyetlerinin ve farkındalıklarının yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.
16	Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS'ye Yönelik Bilgi Düzeyleri Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma	Özkan ve Özşahin	2012	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	Kayseri ilindeki muhasebe meslek mensupları üzerinden, meslek mensuplarının KOBİ TFRS ile ilgili görüşlerini tespit etmek ve demografik özellikler itibariyle görüş farklılığı olup olmadığını ortaya koymak.	Meslek mensupları, KOBİ TFRS'nin uygulamaya girmesiyle işletmelerin daha şeffaf raporlama yapacağı, finansal tablolarının daha güvenilir ve karşılaştırılabilir olacağı, işletme içi ve işletme dışı bilgi kullanıcılarının daha sağlıklı karar verebileceği, muhasebede dil birliği sağlanacağı, vergi denetimlerinin kolaylaşabileceği ve muhasebe mesleğinin öneminin artacağı görüşündedirler. Meslek mensuplarının tamamı AB'ye uyum için KOBİ TFRS'leri öğrenmeleri gerektiği, büyük bir kısmı da bu standartları okumadığı, mevcut iş yükünün bunu güçleştirdiği, standartta yer alan değerlendirme hükümlerinin tam olarak uygulanamayacağı ve standarttaki dilin yeterince anlaşılır olmadığı görüşündedirler. Ayrıca meslek mensupları TÜRMOB, TMSK, meslek odaları ve eğitim kurumlarının bu standartların uygulanmasına yönelik olarak yeterli düzeyde eğitim ve uygulama çalışmaları yapmadığı görüşündedirler.
17	Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama (Eskişehir İli Örneği)	Erol Fidan ve Cinit	2013	Muhasebe ve Finansman Dergisi	2013 yılından itibaren uygulanması zorunlu hale gelecek olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları kapsamında KOBİ Muhasebe Standartları'nın muhasebe meslek mensupları tarafından bilinirlik düzeylerini belirlemek ve meslek mensuplarının verdikleri cevaplar ile meslek mensuplarının demografik özellikleri arasında fark olup olmadığını test etmek.	Meslek mensuplarının TFRS uygulamaları hakkındaki bilgi düzeylerinin genel olarak değerlendirilmesi sonucunda TFRS hakkında ve KOBİ TFRS hakkında az bilgili oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların yaklaşık %72'si KOBİ TFRS uygulamalarının mesleği zorlaştıracağını düşündüğünü belirtmiş, yaklaşık %19'u KOBİ TFRS uygulamalarının zorluğu yüzünden mesleği bırakmayı düşündüğünü belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim kurslarına katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların yaklaşık % 55'i KOBİ TFRS'lerin ülkemizde uygulanması konusunda engel çıkabileceğini düşündüklerini belirtmiş ve katılımcıların yaklaşık % 67'si KOBİ TFRS'lerin yürürlüğe girme tarihinin ertelenmesi yönünde bir beklentileri olduğunu belirtmiştir. Meslek mensuplarına KOBİ TFRS uygulaması hakkındaki genel

						düşüncelerini ölçmek için sorulan sorular neticesinde KOBİ TFRS uygulanmasının meslek mensuplarının iş yükünü arttıracığı fikri meslek mensuplarında hakim olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, meslek mensupları KOBİ TFRS'ni kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünmemektedirler.
18	1 Ocak 2013 Öncesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algısı (Bursa İli Örneği)	Erol Fidan ve Cinit	2013	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	1 Ocak 2013 itibariyle Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulayacak olan ülkemizde, muhasebe meslek mensuplarının söz konusu standartlara ilişkin bilgi düzeyinin ölçülmesi, meslek mensupları arasında standartları algılama düzeyleri açısından farklılıkların olup olmadığının tespiti ve standartların uygulanması sırasında meslek mensuplarını etkileyecek muhtemel faktörleri belirlemek.	Meslek mensuplarının TFRS'yi kendi çabalarıyla öğrenemeyeceklerini düşündükleri ve meslek odalarının meslek mensuplarını sürekli eğitime tabi tutmaları yönünde ortak bir düşüncenin olduğu sonucu en basta olmak üzere, fark analizleri ile meslek mensupları arasında cinsiyet, yaş ve mesleki tecrübe durumu değişkenleri açısından istatistikî olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber; Bursa iline bağlı meslek mensuplarının hem TFRS hem de KOBİ TFRS hakkında az bilgili oldukları, katılımcıların tamamına yakınının KOBİ TFRS hakkında düzenlenen eğitimlere katıldıklarını, yarısından fazlasının KOBİ TFRS uygulamalarının mesleği zorlaştıracığını düşündüğü ve yine yarısından fazlasının standartların uygulamaya geçilme tarihlerinde aksaklıklar olacağını düşündükleri görülmüştür. KOBİ TFRS uygulanmasının meslek mensuplarının iş yükünü arttıracığı düşüncesi de meslek mensuplarının çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Meslek mensupları demografik özelliklerine göre analiz edildiğinde; cinsiyet, çalışma şekli, eğitim durumu, yaş ve mesleki tecrübe gibi demografik özellikleri bakımından anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.
19	Finansal Raporlama Standartlarını Öğrenme Sürecinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Durumları: Samsun'da Ampirik Bir Araştırma	Özdemir	2013	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	Samsun'daki muhasebe meslek mensuplarının finansal raporlama standartlarını öğrenmenin gerekliliği ve önemliliğine inanmışlıkları, öğrenmiş olmanın sağlayacağı faydalar konusundaki beklentileri, öğrenmeye yönelik ilgileri ve öğrenme süreçlerini etkileyen unsurlar çerçevesinde, cinsiyet, öğrenim düzeyi, yaş ve çalışma biçimleri doğrultusunda oluşturulan gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını değerlendirmektedir.	Meslek mensuplarının muhasebe ve finansal raporlama standartlarının önemliliği ve gerekliliğine dair görüşleri doğrultusunda; i) Cinsiyetleri ve öğrenim düzeyleri önemli bir belirleyici değildir, ii) Yaş grubu büyük olduğunda standartlara göre raporlama yapacak işletmelerin, raporların kalitesindeki artış dolayısıyla para ve sermaye piyasalarından daha kolay (ucuz) fon bulabileceklerine olan inanç, küçük olan gruba göre daha yüksektir, iii) Bağımlı çalışan meslek mensuplarının, bağımsız çalışan meslek mensuplarına göre, standartların raporlamanın çerçevesini değiştirirken meslek mensuplarının da niteliksel olarak gelişmesi gerekliliğini doğruladığına daha yüksek katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

19	Finansal Raporlama Standartlarını Öğrenme Sürecinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Durumları: Samsun'da Ampirik Bir Araştırma	Özdemir	2013	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	<p>Samsun'daki muhasebe meslek mensuplarının finansal raporlama standartlarını öğrenmenin gerekliliği ve önemliliğine inanmışlıkları, öğrenmiş olmanın sağlayacağı faydalar konusundaki beklentileri, öğrenmeye yönelik ilgileri ve öğrenme süreçlerini etkileyen unsurlar çerçevesinde, cinsiyet, öğrenim düzeyi, yaş ve çalışma biçimleri doğrultusunda oluşturulan gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını değerlendirmektedir.</p>	<p>Meslek mensuplarının standartların efektif biçimde öğrenilebilmesine ve uygulanabilmesine dair beklentileri (önerileri) bakımından görüşleri doğrultusunda; cinsiyet, öğrenim düzeyleri, yaş grupları ve çalışma biçimleri bakımından oluşturulan gruplar yönüyle anlamlı farklılıklar söz konusu değildir. Buna göre araştırmaya katılan meslek mensuplarının tümü; i) Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının uygulamadaki başarısı için etik değerlerin ön plana çıkarılması, ii) Vergi mevzuatında Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları ile uyumlaştırmaya gidilmesinin öğrenmedeki ikiliği azaltacağı, iii) Öğrenme sürecini ve uygulamayı olumlu etkileyeceği, iv) Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları adıyla çeviri olarak yayınlanan metinlerden ziyade, içeriğin ve uygulamaların özümsemesine yönelik açık ve anlaşılır yayınların öğrenme ve uygulama sürecini olumlu etkileyeceği konularında hemfikiridir.</p> <p>Meslek mensuplarının bir standardı öğrenmelerinde nelerin etkili olduğu bakımından görüşleri doğrultusunda; cinsiyet, yaş grupları ve çalışma biçimleri bakımından oluşturulan gruplar yönüyle istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar söz konusu değildir. Buna göre; i) Meslek mensupları standartları öğrenme sürecinde standartların konusu (içeriği), ii) Öğrenmenin sebep olacağı maliyetler/zahmetler, iii) Öğrenmenin sağlayacağı faydalar/getiriler, iv) Standart metninin açıklığı ve anlaşılabilirliği tüm gruplar için önemli belirleyicilerdir. Fakat öğrenim düzeyleri bakımından lisans ve üzeri öğrenime sahip meslek mensuplarının standartları öğrenirken, standartların kolaylığına (gündelik yaşama dair konuları daha çok içermesine) daha çok önem atfettikleri tespit edilmiştir.</p> <p>Meslek mensuplarının standardı öğrenmeye yönelik ilgileri bakımından görüşleri doğrultusunda; cinsiyet bakımından erkek meslek mensuplarının standartlara ilişkin örnekleme ve bilgilendirici kitap, bildiri, makale vb. yayınları daha yeterli buldukları tespit edilmiştir. Öğrenim düzeyleri bakımından lisans ve üzeri öğrenime sahip meslek mensuplarının önlisans ve altı öğrenime sahip meslek</p>
----	---	---------	------	------------------------------------	---	---

19	Finansal Raporlama Standartlarını Öğrenme Sürecinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Durumları: Samsun'da Ampirik Bir Araştırma	Özdemir	2013	Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	<p>Samsun'daki muhasebe meslek mensuplarının finansal raporlama standartlarını öğrenmenin gerekliliği ve önemliliğine inanmışlıkları, öğrenmiş olmanın sağlayacağı faydalar konusundaki beklentileri, öğrenmeye yönelik ilgileri ve öğrenme süreçlerini etkileyen unsurlar çerçevesinde, cinsiyet, öğrenim düzeyi, yaş ve çalışma biçimleri doğrultusunda oluşturulan gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını değerlendirmektedir.</p>	<p>mensuplarına göre standartlar konusunda daha yeterli teorik bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Yaş grupları bakımından standartların öğrenilmesine ve uygulanmasına yönelik desteklerin yeterliliğine en yüksek katılımı “45 yaş ve üzeri” grupta yer alan meslek mensuplarının gösterdiği görülürken, en düşük katılımı “34 yaş ve altı” gruptaki meslek mensuplarının gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışma biçimleri bakımından bağımsız çalışan meslek mensuplarının standartlar konusundaki teorik bilgi düzeylerinin, standartları konu alan eğitimlere ve seminerlere her fırsatta katılma arzularının ve TDMS ile standart setinin uyumluluğu yönündeki görüşe katılımlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca meslek mensuplarının; “standartların teknik altyapısını anlayan, yorumlayan ve bu konularda eğitim veren bireyler haline gelme arzuları”; “standart seti ile vergi düzenlemelerinin uyumluluğu” konularındaki değerlendirmeleri bakımından grupların birbirinden farklı olmadıkları belirlenmiştir.</p> <p>Meslek mensuplarının standartları öğrenme sürecini nelerin zorlaştırdığına yönelik görüşleri doğrultusunda; araştırmaya katılan tüm grupların, “Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarında gerçeğe uygun sunum ve önemlilik ilkeleri doğrultusunda ihtiyaca uygun düzenleme esnekliğinin”, “standart setinin Türkçe'ye çevirisinde kullanılan dilin”, “standart setinin sektör ayrımı gözetmeksizin geliştirilmiş olmasının” öğrenmeyi zorlaştırdığı konusunda farklı düşünmedikleri belirlenmiştir. Öğrenim düzeyleri bakımından lisans ve üzeri öğrenime sahip meslek mensuplarının standartların geleceğe yönelik risk tahminlerinde olduğu gibi daha matematiksel modellere dayanmasının öğrenmeyi zorlaştırdığına dair düşüncelerinin daha güçlü olduğu tespit edilmiştir. Yaş grupları bakımından “35 yaş ve üzeri – 44 yaş ve altı” grupta yer alan meslek mensuplarının, bazı standart metinlerinde zaman zaman güncellemeler yapılmasının ilgili standardı öğrenmeyi zorlaştırdığına dair düşüncelerinin daha güçlü olduğu tespit edilirken, “45 yaş ve üzeri” gruptaki meslek mensuplarının aksi uça yer aldığı belirlenmiştir.</p>
----	---	---------	------	------------------------------------	---	---

20	01 Ocak 2013 Öncesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama (Yalova İli Örneği)	Erol Fidan ve Cinit	2013	Akademik Yaklaşımlar Dergisi	2013 yılından itibaren ülkemizde Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulayacak olan muhasebe meslek mensuplarının, söz konusu standartlara ilişkin bilgi düzeyinin ölçülmesi ve standartların uygulanması sırasında meslek mensuplarını etkileyecek muhtemel faktörleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.	Meslek mensupları arasında cinsiyet, unvan, çalışma şekli, eğitim durumu, yaş ve mesleki tecrübe değişkenleri açısından istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.
----	--	---------------------	------	------------------------------	---	---

2. AMPİRİK ARAŞTIRMA

2.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE AMACI

Araştırmanın konusu Niğde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı olan muhasebe meslek mensuplarının Türkiye Finansal Raporlama Standartları adıyla yayımlanan standartlara dair bakış açılarının yapılacak anket yoluyla ampirik olarak belirlenmesidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı da muhasebe meslek mensuplarının finansal raporlama standartları hakkındaki düşüncelerinin çeşitli demografik özellikler (öğrenim düzeyi, yaş, mesleki deneyim ve cinsiyet) bakımından oluşturulan gruplar yönüyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesidir.

2.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Türkiye'de muhasebeye yön veren kanun ve mevzuatların farklı uygulamalar doğurması muhasebe meslek mensuplarının sıkıntı yaşamasına neden olmaktadır. Bu farklı uygulamalara son vermek amacı ile hazırlanmış olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulamaya konması da henüz yaşanan sıkıntıları çözümlenmede yeterli olmamıştır. Zira meslek mensuplarının efektif biçimde standartları uygulayabilmesi için, birinci öncelik söz konusu standartları efektif biçimde öğrenmeleridir. Fakat standartların çeviri bazında kalması, çevirilerin anlaşılabilirliğinin az olması, kimi standartların reel olarak uygulama gerekliliğinin günümüz Türkiye'si için bulunmaması, standartların anlaşılmasını ve uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Başka bir ifadeyle meslek mensuplarının standartlara ilişkin bilgi düzeylerinin iyileştirilmesi önemli bir sorundur.

Araştırmanın önemi de meslek mensupların öğrenim düzeyleri, yaşları, mesleki deneyimleri ve cinsiyetleri dikkate alınarak, standartlara bakış açılarını ortaya koymasıdır. Bu yolla standartları asıl uygulaması beklenen kesim olan meslek mensuplarının standartlarla ilgili ne düşündükleri çeşitli yargılar açılarının değerlendirilmiştir. Literatürde buna benzer şüphesiz birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak bu araştırma, Niğde'de faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarını doğrudan inceleyen ve konu edinen bir araştırma olması yönüyle farklıdır.

2.3. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Araştırma kapsamında Niğde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı serbest muhasebeci mali müşavir ruhsatına sahip üyeler üzerinden değerlendirmelerde bulunulmuşturⁱⁱⁱ. Bu çalışmada meslek mensuplarının yalnızca anket formunda yer verilen sorular kapsamında ulaşılabilecek bulgular bağlamında değerlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Anket formunda yer verilen soruların seçiminde de literatürdeki çalışmalarda sıklıkla tekrar eden sorulardan yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında ayrıca her bir anket sorusu, hipotez olarak yapılandırılmış ve bu hipotezlerin test edilmesinde, çeşitli demografik özellikler bağlamında tayin edilmiş olan grupların birbirlerinden istatistiksel olarak anlamlı farklılık taşıyıp taşımadığına bakılarak bulgular elde edilmiştir.

2.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Anket formunda muhasebe meslek mensupların olan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına dair bakış açılarını değerlendirmek üzere 18 soruya yer verilmiştir. Her bir soru ayrı bir hipotez olarak yapılandırılmıştır. Söz konusu hipotezler Tablo-2'deki gibidir:

Tablo-2. Araştırmanın Hipotezleri

H1 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın gerekli bir düzenleme olduğuna yönelik algı farklılığı yoktur.
H2 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulamadaki başarısı için etik değerlerin ön plana çıkarılmasına yönelik algı farklılığı yoktur.
H3 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na uygun hazırlanan bir finansal tablonun, finansal tablodan yararlananlar için daha güvenilir bilgi sunacağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H4 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın belirli derecede esnek olmasına yönelik algı farklılığı yoktur.
H5 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın sadece çeviri değil, içeriği ve uygulama şekli bakımından da açık ve anlaşılır olmasına yönelik algı farklılığı yoktur.
H6 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda yapılan açıklamaların uygulamalar için yeterliliğine yönelik algı farklılığı yoktur.
H7 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda geleceğe yönelik risk tahminlerinde, bilimsel yöntemlerin kullanılmasının uygulamayı zorlaştıracağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H8 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın sektörlere göre ayrı ayrı düzenlenmesine yönelik algı farklılığı yoktur.
H9 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın çok sık değişmesinin finansal tabloların hazırlanmasında uyum sorununu ortaya çıkaracağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H10 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları konusunda teorik bilgi düzeyinin yeterli olmasına yönelik algı farklılığı yoktur.
H11 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ilişkin örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri, makale v.b. yayınların sayısının yeterliliğine yönelik algı farklılığı yoktur.
H12 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulamasına yönelik hizmet veren firmaların sayısının yönelik algı farklılığı yoktur.
H13 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın ilgili taraflara daha tarafsız, doğru ve güvenilir bilgi sağlayacağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H14 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulanmasıyla; Türkiye'de muhasebe mesleğine verilen önem artacağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H15 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın, meslek mensuplarının mevcut iş yükünü ve sorumluluklarını artıracığına yönelik algı farklılığı yoktur.
H16 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın kullanımının, işletmelerin denetimlerini kolaylaştıracağına yönelik algı farklılığı yoktur.
H17 ₀	: Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın ayrıntılı değerlendirme ölçütlerinin (gerçeğe uygun değer vb.) kullanılması uygulanabilirliğini güçleştireceğine yönelik algı farklılığı yoktur.

H18₀ : Oluşturulan gruplar arasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulamaya geçmesiyle işletmelerin, para ve sermaye piyasalarından fon bulmalarının kolaylaşacağına yönelik algı farklılığı yoktur.

2.5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu kısımda araştırmanın ana kütle ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama yöntemleri ile verilerin analizi için benimsenen analiz yöntemleri ele alınmıştır.

i) Örneklem Yöntemi

Araştırmanın ana kütle ve örneklemi Niğde ilinde faaliyet gösteren ve Niğde Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odasında kayıtlı ve aktif olan 75 üye oluşturmaktadır. Bu üyelere ulaşılabilmek için pratik olarak mümkün olduğundan örneklem yerine tam sayım benimsenmiştir.

ii) Veri Toplama Yöntemi

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarına yüz yüze görüşme tekniği ile anket uygulanmıştır. Yüz yüze görüşme tekniğinin tercih edilme sebebi, anket sorularının gereği gibi anlaşılabilmesi ve kimi soruların cevapsız bırakılması riskini ortadan kaldırmak suretiyle, verilerin güvenilirliğini ve geçerliliğini artırmaktır. Bu amaçla Niğde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na resmi olarak başvuru yapılmış ve adı geçen kurumdan alınan üst yazı ve temin edilen adres listesi ile meslek mensuplarına, doğrudan araştırmacının kendisi tarafından anket uygulanmıştır.

Çalışmaya toplam 65 meslek mensubu katılım göstermiştir. Kalan 10 meslek mensubunun ise bir kısmı ankete katılmak istemediğini belirtmiş, bir kısmı ise il dışında oldukları için ulaşılamamıştır. Böylece anket uygulama oranı % 86,67 olarak gerçekleşmiştir.

Verilerin elde edilmesinde kullanılan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde katılımcıların demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çalışma süresi) belirlenmesine yönelik 4 soru; ikinci bölümünde ise istatistiksel bulguları sağlamaya dönük 18 soru yer almaktadır. Dolayısıyla anket formu toplam 22 soru içermektedir.

Ayrıca toplanan veriler güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Literatürde güvenilirliğinden bahsedebilmek için alfa katsayısının (Cronbach alpha değeri) pozitif ve 0,70'den yüksek olmasının ölçeğin güvenilirliği için yeterli olduğu ifade edilmektedir (Hair vd., 1998: 118). Elde edilen verilerin güvenilirliği için hesaplanan Cronbach alfa değeri % 70,2 olarak belirlenmiştir. Nitekim sosyal bilim araştırmalarında minimum güvenilirlik düzeyinin %70 olması gerektiği ifade edilmektedir (Özulucan v.d, 2010: 49). Buna göre, araştırma kapsamında sağlanan güvenilirlik düzeyinin yeterli olduğu kabul edilmektedir.

Elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistik paket programı yardımıyla analiz edilmiştir.

iii) Analizde Başvurulan Tekniklerin Seçimi

Değişkenlerin normal dağılım ve homojen varyans ön koşullarını sağlayıp sağlamadığı test edilmiştir. Bunun için ilk olarak birinci koşul olan normal dağılım test edilmek üzere, Tek Örneklem Kolmogorov Smirnov Testi uygulanmıştır. Kolmogorov Smirnov Testi iki kümülatif dağılım fonksiyonunun incelenmesi temeline dayanır.

Bunlardan birincisi sıfır hipotezinde belirtilen kümülatif dağılım fonksiyonudur. İkincisi örnekten elde edilen gözlenen kümülatif dağılım fonksiyonudur. Kolmogorov-Smirnov Tek Örneklem Testinde hipotezler şu şekilde kurulur (Bircan ve diğerleri, 2003: 73):

H_0 : Test puanları normal dağılım özelliği göstermektedir.

H_1 : Test puanları normal dağılım özelliği göstermemektedir.

Araştırma kapsamındaki her bir değişkenin normal dağılım testine tabi tutulması sonucunda elde edilen Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Test sonuçları Tablo-3'te verilmiştir.

Tablo-3. Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Test Sonuçları Tablosu

Değişken	N						Kolmogorov-Smirnov Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
		Ortalama	Std. Sapma	Mutlak	Pozitif	Negatif		
H1	65	3,862	1,130	0,318	0,159	-0,318	2,564	0,000
H2	65	3,754	1,250	0,286	0,159	-0,286	2,304	0,000
H3	65	4,077	1,190	0,274	0,219	-0,274	2,211	0,000
H4	65	3,615	1,026	0,261	0,169	-0,261	2,108	0,000
H5	65	4,215	1,082	0,298	0,234	-0,298	2,403	0,000
H6	65	2,831	1,084	0,240	0,240	-0,167	1,934	0,001
H7	65	3,108	1,120	0,184	0,184	-0,141	1,487	0,024
H8	65	3,415	1,249	0,249	0,135	-0,249	2,011	0,001
H9	65	4,123	1,038	0,330	0,199	-0,330	2,659	0,000
H10	65	2,908	1,308	0,218	0,218	-0,198	1,755	0,004
H11	65	2,662	1,189	0,203	0,203	-0,147	1,639	0,009
H12	65	2,323	0,986	0,259	0,259	-0,172	2,090	0,000
H13	65	3,862	0,982	0,295	0,182	-0,295	2,374	0,000
H14	65	4,077	0,957	0,299	0,178	-0,299	2,408	0,000
H15	65	4,154	1,049	0,272	0,210	-0,272	2,197	0,000
H16	65	3,738	1,122	0,346	0,192	-0,346	2,790	0,000
H17	65	3,154	1,149	0,262	0,165	-0,262	2,109	0,000
H18	65	3,431	1,145	0,290	0,171	-0,290	2,341	0,000

Tablo-3'ün son sütunundaki Asymp. Sig. değerlerinin 0,05'ten büyük olması durumunda ilgili değişkenin normal dağılıma sahip olduğu söylenebilir. Fakat burada dikkate alınan 18 değişkenin hiçbirinde bu koşul sağlanamamıştır. Bu nedenle her bir değişken için H_1 hipotezi kabul edilerek test puanlarının normal dağılım özelliği göstermediği saptanırken, bütün değişkenler için parametrik olmayan test uygulamasına gidilmesi gerekliliği doğmuştur.

Parametrik olmayan testlerden her bir hipotez için her bir kriter bakımından oluşturulan gruplar yönüyle eğer grup sayısı iki ise Mann Whitney U Testi, ikiden fazla ise

Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Öğrenim ve cinsiyet grubunda grup sayısı iki olduğu için Mann Whitney U testi, deneyim ve yaş kriterinde ise ikiden fazla grup olduğu için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Nitekim parametrik olmayan bu tekniklerle ortalamalar arasındaki fark değil; grupların rank değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığına bakılır.

Anket sorularının cevaplandırılmasında “5’li Likert Ölçeği” esas alınmıştır. Likert ölçeğinde sorular 1-5 arasında puanlanmıştır. Puanlama ise “1=Kesinlikle katılmıyorum”, “2=katılmıyorum”, “3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”, “4=Katılıyorum”, “5=Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde eşleştirilmiştir. Likert ölçeğinin yorumlanması da bu eşleştirmeye dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Buna göre; (0 - 1,49) arası “Kesinlikle Katılmıyorum”, (1,50 - 2,49) “Katılmıyorum”, (2,50 - 3,49) “Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum”, (3,50 - 4,49) “Katılıyorum”, ve (4,50 - 5,00) “Kesinlikle Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

2.6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırma kapsamında elde edilen betimsel ve istatistiki bulgulara temel teşkil eden veriler toplamda 22 adet anket sorusu yardımı ile sağlanmıştır.

i) Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel Bulgular

Betimsel bulgular; ankete katılan meslek mensuplarının demografik özelliklerini ortaya koymaktadır. Demografik özellikler başlığı altında incelenen bulgular, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, öğrenim durumu ve deneyim sürelerini içermektedir.

- Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek mensuplarının cinsiyet değişkeni bakımından dağılımında araştırmaya katılan meslek mensuplarının %90,8’inin erkek, %9,2’sini ise kadınlar teşkil etmektedir.

- Katılımcıların Yaşları İtibariyle Dağılımı

Ankete katılan meslek mensuplarının % 49,2’sini 45 yaş ve üzeri, % 39,6’sını 35-44 yaş arası, %13,8’ini ise 35 yaş ve altı gruptaki meslek mensupları oluşturmaktadır.

- Katılımcıların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Meslek mensuplarının öğrenim düzeyi olarak en az lisans düzeyinde olması beklenir. Bunun dışında halen “Serbest Muhasebeci” unvanını koruyan az sayıda meslek mensubu da bulunmaktadır. Ankete katılanlar öğrenim durumları bakımından incelendiğinde, büyük çoğunluğunun lisans mezunu meslek mensuplarından oluştuğu görülmüştür. Şöyle ki %73,8’i lisans ve üzeri; %26,2’si ise önlisans ve öncesi öğrenime sahiptir.

- Katılımcıların Deneyim Sürelerine Göre Dağılımı

Literatürdeki çalışmalarda farklı deneyim süresine sahip meslek mensuplarının algıları, öğrenme biçimleri, değerlendirmeleri de farklı olduğu yönünde bulgulara yer verilmektedir. Bu bağlamda meslek mensuplarının sahip oldukları deneyim süreleri bakımından oluşturulan gruplar yönüyle de değerlendirilmiş büyük çoğunluğunun 15 yıldan fazla deneyime sahip meslek mensuplarından oluştuğu görülmüştür. Ankete katılan meslek mensuplarının %3,1’i 5 yıla kadar, %18,5’nin 5-10 yıl arasında, %21,5’inin 10-15 yıl ve %56,9’unun 15 yıldan fazla deneyime sahip olduğu görülmektedir.

ii) Araştırma Hipotezlerinin Değerlendirmesine Yönelik Bulgular

Araştırma hipotezlerinin değerlendirilmesinde cinsiyet, öğrenim durumu, yaş ve mesleki deneyim bakımından oluşturulan gruplar yönüyle aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

- Cinsiyet Bakımından Oluşturulan Gruplar Yönüyle

Cinsiyet bakımından kadın ve erkek şeklindeki iki grup arasında Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Grupların rank değerleri Tablo-4'te verilmiştir:

Tablo-4. Cinsiyet Bakımından Oluşturulan Grupların Rank Değerleri

	Cinsiyet	Gözlem Sayısı	Ortalama Rank	Rank Değerleri Toplamı
H1	Erkek	59	32,3559	1909
	Kadın	6	39,3333	236
H2	Erkek	59	33,9407	2002,5
	Kadın	6	23,7500	142,5
H3	Erkek	59	31,7119	1871
	Kadın	6	45,6667	274
H4	Erkek	59	34,1864	2017
	Kadın	6	21,3333	128
H5	Erkek	59	31,8051	1876,5
	Kadın	6	44,7500	268,5
H6	Erkek	59	33,7542	1991,5
	Kadın	6	25,5833	153,5
H7	Erkek	59	33,0847	1952
	Kadın	6	32,1667	193
H8	Erkek	59	32,4915	1917
	Kadın	6	38,0000	228
H9	Erkek	59	33,3220	1966
	Kadın	6	29,8333	179
H10	Erkek	59	32,8305	1937
	Kadın	6	34,6667	208
H11	Erkek	59	34,3390	2026
	Kadın	6	19,8333	119
H12	Erkek	59	34,0424	2008,5
	Kadın	6	22,7500	136,5
H13	Erkek	59	32,8644	1939
	Kadın	6	34,3333	206
H14	Erkek	59	33,9322	2002
	Kadın	6	23,8333	143
H15	Erkek	59	32,5932	1923
	Kadın	6	37,0000	222
H16	Erkek	59	34,0593	2009,5
	Kadın	6	22,5833	135,5
H17	Erkek	59	34,4746	2034
	Kadın	6	18,5000	111
H18	Erkek	59	32,5000	1917,5
	Kadın	6	37,9167	227,5

Her bir değişken için belirlenen bu rank değerleri; gruplar arasında rakamsal olarak fark bulunduğunu gösterse de, söz konusu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını göstermez. Bu nedenle Mann Whitney U Testi sonuçlarına bakılır. Mann Whitney U Testi Sonuçları Tablo-5'te verilmiştir.

Tablo-5. Cinsiyet Bakımından Oluşturulan Gruplar İçin Mann Whitney U Testi Sonuç Tablosu

	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)	Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]
H1	139,0	1909,0	-0,92599	0,35445	0,40487
H2	121,5	142,5	-1,32357	0,18565	0,21433
H3	101,0	1871,0	-1,86046	0,06282	0,08735
H4	107,0	128,0	-1,67240	0,09444	0,11705
H5	106,5	1876,5	-1,76045	0,07833	0,11164
H6	132,5	153,5	-1,05406	0,29186	0,32175
H7	172,0	193,0	-0,11729	0,90663	0,92082
H8	147,0	1917,0	-0,70715	0,47947	0,51325
H9	158,0	179,0	-0,47339	0,63594	0,68244
H10	167,0	1937,0	-0,23354	0,81534	0,83375
H11	98,0	119,0	-1,84439	0,06513	0,07484
H12	115,5	136,5	-1,47070	0,14137	0,16750
H13	169,0	1939,0	-0,19439	0,84587	0,86840
H14	122,0	143,0	-1,35477	0,17549	0,22293
H15	153,0	1923,0	-0,58967	0,55541	0,60296
H16	114,5	135,5	-1,55251	0,12054	0,16047
H17	90,0	111,0	-2,06834	0,03861	0,04815
H18	147,5	1917,5	-0,70855	0,47860	0,51325

Test sonuçları tablosuna göre sadece H17 yönüyle erkek ve kadın meslek mensupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark söz konusudur. Bunun anlamı; “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın ayrıntılı değerlendirme ölçütlerini (gerçeğe uygun değer vb.) kullanması, standartların uygulanabilirliğini güçleştireceği” önermesine yönelik algı farklılığı bulunmaktadır. Rank değerlerinin ortalamasına bakıldığında da erkek meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir. Diğer değişkenler açısından cinsiyet yönüyle anlamlı farklılıklar söz konusu değildir.

- Öğrenim Durumu Bakımından Oluşturulan Gruplar Yönüyle

Öğrenim durumu bakımından gruplar Önlisans ve Lisans şeklinde oluşturulmuştur. Burada iki değişken olduğu için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Grupların rank değerleri Tablo-6’da verilmiştir.

Tablo-6. Öğrenim Düzeyleri Bakımından Oluşturulan Grupların Rank Değerleri

	Öğrenim	Gözlem Sayısı	Ortalama Rank	Rank Değerleri Toplamı
H1	Önlisans ve öncesi	17	28,2353	480
	Lisans ve üzeri	48	34,6875	1665
	Toplam	65		
H2	Önlisans ve öncesi	17	32,0882	545,5
	Lisans ve üzeri	48	33,3229	1599,5
	Toplam	65		
H3	Önlisans ve öncesi	17	27,4412	466,5
	Lisans ve üzeri	48	34,9688	1678,5
	Toplam	65		
H4	Önlisans ve öncesi	17	34,0000	578
	Lisans ve üzeri	48	32,6458	1567
	Toplam	65		
H5	Önlisans ve öncesi	17	31,8235	541
	Lisans ve üzeri	48	33,4167	1604
	Toplam	65		
H6	Önlisans ve öncesi	17	29,2941	498

	Lisans ve üzeri	48	34,3125	1647
	Toplam	65		
H7	Önlisans ve öncesi	17	24,7353	420,5
	Lisans ve üzeri	48	35,9271	1724,5
	Toplam	65		
H8	Önlisans ve öncesi	17	31,0000	527
	Lisans ve üzeri	48	33,7083	1618
	Toplam	65		
H9	Önlisans ve öncesi	17	28,1765	479
	Lisans ve üzeri	48	34,7083	1666
	Toplam	65		
H10	Önlisans ve öncesi	17	20,9706	356,5
	Lisans ve üzeri	48	37,2604	1788,5
	Toplam	65		
H11	Önlisans ve öncesi	17	29,2059	496,5
	Lisans ve üzeri	48	34,3438	1648,5
	Toplam	65		
H12	Önlisans ve öncesi	17	32,8824	559
	Lisans ve üzeri	48	33,0417	1586
	Toplam	65		
H13	Önlisans ve öncesi	17	31,3529	533
	Lisans ve üzeri	48	33,5833	1612
	Toplam	65		
H14	Önlisans ve öncesi	17	33,2647	565,5
	Lisans ve üzeri	48	32,9063	1579,5
	Toplam	65		
H15	Önlisans ve öncesi	17	32,3824	550,5
	Lisans ve üzeri	48	33,2188	1594,5
	Toplam	65		
H16	Önlisans ve öncesi	17	38,4706	654
	Lisans ve üzeri	48	31,0625	1491
	Toplam	65		
H17	Önlisans ve öncesi	17	33,0294	561,5
	Lisans ve üzeri	48	32,9896	1583,5
	Toplam	65		
H18	Önlisans ve öncesi	17	31,5882	537
	Lisans ve üzeri	48	33,5000	1608
	Toplam	65		

Gruplar arasında istatistiksel farkın anlamlı olup olmadığını görmek için, Mann Whitney U Testi sonuçlarına bakılır. Mann Whitney U Sonuç tablosu aşağıda verilmiştir.

Tablo-7. Öğrenim Düzeyleri Bakımından Oluşturulan Gruplar İçin Mann Whitney U Testi Sonuç Tablosu

	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-yönlü)
H1	327,0	480,0	-1,3001	0,194
H2	392,5	545,5	-0,2435	0,808
H3	313,5	466,5	-1,5237	0,128
H4	391,0	1567,0	-0,2675	0,789
H5	388,0	541,0	-0,3289	0,742
H6	345,0	498,0	-0,9829	0,326
H7	267,5	420,5	-2,1708	0,030
H8	374,0	527,0	-0,5279	0,598
H9	326,0	479,0	-1,3457	0,178
H10	203,5	356,5	-3,1457	0,002
H11	343,5	496,5	-0,9918	0,321
H12	406,0	559,0	-0,0315	0,975
H13	380,0	533,0	-0,4481	0,654

H14	403,5	1579,5	-0,0730	0,942
H15	397,5	550,5	-0,1799	0,865
H16	315,0	1491,0	-1,5216	0,128
H17	407,5	1583,5	-0,0078	0,994
H18	384,0	537,0	-0,3897	0,704

Tablo-7'ye göre H7 ve H10 yönüyle lisans ve üzeri, önlisans ve öncesi öğrenimlerine göre meslek mensupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark söz konusudur. Bunun anlamı; H7 önermesinde “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nda geleceğe yönelik risk tahminlerinde, bilimsel yöntemlerin kullanılmasının uygulamayı zorlaştıracağına” yönelik algı farklılığı bulunmaktadır. Rank değerlerinin ortalamasına bakıldığında da lisans ve üzeri mezunu meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir.

H10 önermesinde ise “Türkiye Finansal Raporlama Standartları konusunda teorik bilgi düzeyinin yeterli olmasına” yönelik algı farklılığı bulunmaktadır. Rank değerleri ortalamaları, lisans ve üzeri mezunu meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katıldıklarını göstermektedir. Diğer değişkenler açısından öğrenim durumu yönüyle anlamlı farklılıklar söz konusu değildir.

Öğrenim durumu bakımından tespit edilen farklılıkların olası nedeni; lisans ve üzeri düzeyde eğitim almış olan meslek mensuplarının bu eğitimleri sırasında TMS/TFRS’lerle ilgili ders(ler) almaları veya bazı akademik etkinliklerde bulunmuş olmaları olabilir. Lisans ve üzeri eğitimi almış meslek mensuplarının önlisans ve öncesi eğitimi alan gruplara kıyasla muhasebeye ilişkin güncel uygulamaları takip etme eğilimlerinin daha yüksek düzeyde olabileceği ve TMS/TFRS’lere ilişkin makaleleri incelemiş olabilmeleri gibi nedenlerin de, eğitim durumları bakımından farklılaşmaya neden olduğu söylenebilir.

- Yaş Bakımından Oluşturulan Gruplar Yönüyle

Yaş bakımından gruplar “34 yaş ve altı”, “35-44 arası” ve “45 yaş ve üzeri” şeklinde oluşturulmuştur. Burada ikiden fazla değişken olduğu için tek yönlü ANOVA’nın parametrik olmayan karşılığı Kruskal Wallis H-Testi uygulanmıştır. Grupların rank değerleri ve Kruskal Wallis H Testi Sonuçları da Tablo-8’de verilmiştir:

Tablo-8. Yaş Bakımından Oluşturulan Grupların Rank Değerleri ve Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Yaş Aralıkları	N	Ortalama Rank	Kı Kare	Serbestlik Derecesi	Asymp. Sig.
H1	34 ve daha altı	9	34,55556	1,4799	2	0,4771
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	29,5417			
	45 ve üzeri	32	35,1563			
	Toplam	65				
H2	34 ve daha altı	9	24,1667	4,237	2	0,1202
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	30,7917			
	45 ve üzeri	32	37,1406			
	Toplam	65				
H3	34 ve daha altı	9	37,0556	0,8631	2	0,6495
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	33,8333			
	45 ve üzeri	32	31,2344			
	Toplam	65				
H4	34 ve daha altı	9	33,2778	2,5942	2	0,2733
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	28,5			

	45 ve üzeri	32	36,2969			
	Toplam	65				
H5	34 ve daha altı	9	33,8333	0,0534	2	0,9736
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	32,4167			
	45 ve üzeri	32	33,2031			
	Toplam	65				
H6	34 ve daha altı	9	30,2778	1,2367	2	0,5388
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	30,6458			
	45 ve üzeri	32	35,5313			
	Toplam	65				
H7	34 ve daha altı	9	29,1667	3,6443	2	0,1617
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	38,6458			
	45 ve üzeri	32	29,8438			
	Toplam	65				
H8	34 ve daha altı	9	33,4444	0,1062	2	0,9483
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	32,0417			
	45 ve üzeri	32	33,5938			
	Toplam	65				
H9	34 ve daha altı	9	28,6111	4,5674	2	0,1019
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	38,9375			
	45 ve üzeri	32	29,7813			
	Toplam	65				
H10	34 ve daha altı	9	29,7778	0,6504	2	0,7224
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	31,8958			
	45 ve üzeri	32	34,7344			
	Toplam	65				
H11	34 ve daha altı	9	25,6111	2,2671	2	0,3219
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	32,0417			
	45 ve üzeri	32	35,7969			
	Toplam	65				
H12	34 ve daha altı	9	25,4444	6,0357	2	0,0489
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	28,5625			
	45 ve üzeri	32	38,4531			
	Toplam	65				
H13	34 ve daha altı	9	24,1111	4,7131	2	0,0947
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	38,3333			
	45 ve üzeri	32	31,5			
	Toplam	65				
H14	34 ve daha altı	9	27,6111	1,0551	2	0,59
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	33,25			
	45 ve üzeri	32	34,3281			
	Toplam	65				
H15	34 ve daha altı	9	28	1,4392	3	0,4869
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	35,8542			
	45 ve üzeri	32	32,2656			
	Toplam	65				
H16	34 ve daha altı	9	28,5556	1,3469	3	0,5099
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	31,5625			
	45 ve üzeri	32	35,3281			
	Toplam	65				
H17	34 ve daha altı	9	28,6667	0,764	3	0,6825
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	32,5833			
	45 ve üzeri	32	34,5313			
	Toplam	65				
H18	34 ve daha altı	9	18,6667	8,2013	3	0,0166
	35 - 44 arası (44 dahil)	24	31,9792			
	45 ve üzeri	32	37,7969			
	Toplam	65				

Tablo-8'e göre H12 ve H18 yönüyle yaş bakımından meslek mensupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark söz konusudur. Bunun anlamı; H12 önermesinde "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulamasına yönelik hizmet veren firmaların sayısına" yönelik algı farklılığı bulunmaktadır ve ortalama rank değerlerine bakıldığında; "45 yaş ve üzeri" meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir.

H18 önermesinde ise "Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulamaya geçmesiyle işletmelerin, para ve sermaye piyasalarından fon bulmalarının kolaylaşacağına" yönelik algı farklılığı bulunmaktadır. Bu önerme bakımından da ortalama rank değerleri "45 yaş ve üzeri" meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Diğer değişkenler açısından yaş yönüyle anlamlı farklılıklar söz konusu değildir.

Her iki önermede de "45 yaş ve üzeri" meslek mensubu grubunda daha çok katılım olduğu görülmektedir. Yaş bakımından oluşturulan gruplar yönüyle bu farklılıkların nedeni; TMS/TFRS'nin Türkiye'de uygulanmasının çok yakın geçmişi kapsıyor olması, standartlara yönelik derslerin özellikle üniversitelerde son yıllarda verilmeye başlamış olması ve yaş bakımından daha genç meslek mensuplarının standartlar konusunda eğitim almış olma olasılıklarının yüksekliği gösterilebilir.

- Deneyim Bakımından Oluşturulan Gruplar Yönüyle

Deneyim bakımından gruplar 5 yıla kadar, 5 yıldan fazla 10 yıldan az, 10 yıldan fazla 15 yıldan az ve 15 yıldan fazla şeklinde oluşturulmuştur. Burada ikiden fazla değişken olduğu için Kruskal Wallis H-Testi uygulanmıştır. Grupların rank değerleri ve Kruskal Wallis H Testi sonuçları Tablo-9'da verilmiştir.

Tablo-9. Deneyim Bakımından Oluşturulan Grupların Rank Değerleri ve Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Deneyim	N	Ortalama Rank	Ki Kare	Serbestlik Derecesi	Asymp. Sig.
H1	5 yıla kadar	2	31	4,5031	3	0,212
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	36,6667			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	24,3571			
	15 yıldan fazla	37	35,1892			
	Toplam	65				
H2	5 yıla kadar	2	9,5	12,1961	3	0,0067
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	33,4167			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	21,7857			
	15 yıldan fazla	37	38,3784			
	Toplam	65				
H3	5 yıla kadar	2	26,25	3,2235	3	0,3584
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	40,2917			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	28,75			
	15 yıldan fazla	37	32,6081			
	Toplam	65				
H4	5 yıla kadar	2	6,5	5,6764	3	0,1285
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	32,9167			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	29,7143			
	15 yıldan fazla	37	35,7027			
	Toplam	65				
H5	5 yıla kadar	2	28,5	2,8705	3	0,412

	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	35,25			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	26,4643			
	15 yıldan fazla	37	34,9865			
	Toplam	65				
H6	5 yıla kadar	2	35,75	0,3526	3	0,9598
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	31,0417			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	34,9286			
	15 yıldan fazla	37	32,7568			
	Toplam	65				
H7	5 yıla kadar	2	46,75	1,492	3	0,6841
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	30,7083			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	34,7143			
	15 yıldan fazla	37	32,3514			
	Toplam	65				
H8	5 yıla kadar	2	4,5	5,3554	3	0,1475
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	36,2917			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	34,0357			
	15 yıldan fazla	37	33,0811			
	Toplam	65				
H9	5 yıla kadar	2	2	9,5705	3	0,0226
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	40,625			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	29,25			
	15 yıldan fazla	37	33,6216			
	Toplam	65				
H10	5 yıla kadar	2	55	3,7128	3	0,2942
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	28,2917			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	32,4286			
	15 yıldan fazla	37	33,5541			
	Toplam	65				
H11	5 yıla kadar	2	30,5	1,3253	3	0,7231
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	28,8333			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	31,1429			
	15 yıldan fazla	37	35,1892			
	Toplam	65				
H12	5 yıla kadar	2	33,75	4,6746	3	0,1972
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	26,5417			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	27,7143			
	15 yıldan fazla	37	37,0541			
	Toplam	65				
H13	5 yıla kadar	2	17	2,7564	3	0,4307
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	34			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	29,2857			
	15 yıldan fazla	37	34,9459			
	Toplam	65				
H14	5 yıla kadar	2	14,25	8,3778	3	0,0388
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	24,9167			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	29,6429			
	15 yıldan fazla	37	37,9054			
	Toplam	65				
H15	5 yıla kadar	2	26	0,3494	3	0,9505
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	33,625			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	32,75			
	15 yıldan fazla	37	33,2703			
	Toplam	65				
H16	5 yıla kadar	2	18,5	3,7442	3	0,2904
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	34,4167			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	27,3571			
	15 yıldan fazla	37	35,4595			
	Toplam	65				

H17	5 yıla kadar	2	8,75	9,4713	3	0,0236
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	24,625			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	41,6071			
	15 yıldan fazla	37	33,7703			
	Toplam	65				
H18	5 yıla kadar	2	22,25	3,4958	3	0,3213
	5 yıldan fazla 10 yıldan az	12	31,25			
	10 yıldan fazla 15 yıldan az	14	27,3571			
	15 yıldan fazla	37	36,2838			
	Toplam	65				

Tablo-9'a göre H2, H9, H14 ve H17 yönüyle deneyim bakımından oluşturulan gruplar yönüyle meslek mensupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark söz konusudur. H2 önermesinde "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulamadaki başarısı için etik değerlerin ön plana çıkarılmasına" yönelik algı farklılığı test edilmiştir. Farklılığın yönü için grupların ortalama rank değerlerine bakıldığında, 15 yıldan fazla deneyime sahip meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katıldıklarını göstermektedir.

H9 önermesinde "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının çok sık değişmesinin finansal tabloların hazırlanmasında uyum sorununu ortaya çıkaracağına" yönelik algı farklılığı test edilmiştir. Farklılığın yönü için grupların ortalama rank değerlerine bakıldığında 5 yıldan fazla 10 yıldan az deneyime sahip meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir.

H14 önermesinde "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulanmasıyla; Türkiye'de muhasebe mesleğine verilen önemin artacağına" yönelik algı farklılığı test edilmiştir. Farklılığın yönü için grupların ortalama rank değerlerine bakıldığında 15 yıldan fazla deneyime sahip meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir.

H17 önermesinde ise "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının ayrıntılı değerlendirilmesinin (gerçeğe uygun değer vb.) kullanılması uygulanabilirliğini güçleştireceğine" yönelik algı farklılığı test edilmiştir. Farklılığın yönü için grupların ortalama rank değerlerine bakıldığında 10 yıldan fazla 15 yıldan az deneyime sahip meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir. Diğer değişkenler açısından deneyim yönüyle anlamlı farklılıklar söz konusu değildir.

Mesleki deneyim süresi bakımından oluşturulan gruplar yönüyle tespit edilen farklılıkların nedeni yaş bakımından oluşturulan bakımından tespit edilen farklılıklara benzerdir. Nitekim yaş ve deneyim süresi arasındaki doğru yönlü yüksek korelasyon buna işaret etmektedir.

SONUÇ

Bu çalışma ile Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının finansal raporlama standartlarına bakış açılarının değerlendirilmesi ve bakış açılarının değişmesinde rol alan etkenlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan ampirik araştırma sonucunda;

i) Cinsiyet bakımından sadece "Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın ayrıntılı değerlendirilmesinin (gerçeğe uygun değer vb.) kullanmasının, standartların uygulanabilirliğini güçleştireceği" biçimindeki önerme yönüyle algı farklılığı tespit edilmiştir.

ii) Öğrenim durumu bakımından iki hipotezde oluşturulan gruplar yönüyle meslek mensuplarının bakış açılarında farklılık tespit edilmiştir. Bu hipotezlerden birincisi “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nda geleceğe yönelik risk tahminlerinde, bilimsel yöntemlerin kullanılmasının uygulamayı zorlaştıracağı”, diğeri ise “Türkiye Finansal Raporlama Standartları konusunda teorik bilgi düzeyinin yeterli olması”dır.

iii) Yaş bakımından oluşturulan gruplar yönüyle, meslek mensuplarının standartlara bakış açıları değerlendirildiğinde, “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulamasına yönelik hizmet veren firmaların sayısı” ve “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın uygulamaya geçmesiyle işletmelerin, para ve sermaye piyasalarından fon bulmalarının kolaylaşacağına” dair algılar yönüyle farklılık tespit edilmiştir. Her iki önermeye de 45 yaş üzeri meslek grubunun yüksek katılım gösterdiği belirlenmiştir. Yaş grupları bakımından algı farklılığının oluşmasında ise muhasebe standartlarının resmileşmesi ve uygulanmasının yakın geçmişe dayanması sebebiyle daha yaşlı olan grupların standartlara uyum sağlamakta zorlandıkları ihtimali öne çıkmaktadır. Uygulamada olan TTK ve VUK kanunu ve yönetmeliklerini takip eden meslek mensupları yeni uygulamalara ayak uydurmakta zorlanabileceklerdir.

iv) Deneyim bakımından;

- “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın çok sık değişmesinin finansal tabloların hazırlanmasında uyum sorununu ortaya çıkaracağı”
- “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın uygulanmasıyla; Türkiye’de muhasebe mesleğine verilen önem artacağı”
- “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın ayrıntılı değerlendirme ölçütlerinin (gerçeğe uygun değer vb.) kullanılması uygulanabilirliğini güçleştireceği”
- “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının uygulamadaki başarısı için etik değerlerin ön plana çıkarılması”

önermelerine yönelik algı farklılığı bulunmaktadır. Araştırmada bu önermelere daha çok 10 yıl ve 15 yıl üzeri deneyime sahip meslek mensuplarının katıldığı görülmüştür. Daha deneyimli olan meslek mensupları, sık sık güncellemesi yapılan standartlara uyumda sorunların olacağını düşünmektedir. Muhasebe standartlarının uygulanmasında bahsetmiş olduğumuz sorunlardan biri olan bu durum burada da karşımıza çıkmıştır. Zaten yeterince mevzuat ve yönetmelik takip etmek zorunda olan meslek mensupları standartlarda yapılan güncellemeleri takipte zorluklar yaşamaktadırlar.

Diğer bir önermede belirtilen muhasebe mesleğine bakış açısında yaşanacak olan değişiklikte de yine 15 yıl üzeri deneyime sahip meslek mensuplarının bu önermeye daha çok katıldığı gözlenmiştir. Şöyle ki; yıllardır bu meslekte çalışan katılımcılar, anket uygulamaları aşamasında yapılan sohbetlerde muhasebe meslek mensuplarına diğer meslek mensupları kadar değer verilmediği görüşündedirler. Muhasebe standartlarına geçişle birlikte bu bakış açısının değişeceğini meslek mensuplarının daha vasıflı görüleceği konusunda hem fikirdirler.

Etik değerlerin ön plana çıkarılması yönüyle ise; muhasebe mesleğinin ve muhasebecinin itibarı ile muhasebe uygulamalarında uygulanan standartlar sayesinde yapılan işlemlere olan güvenin artacağı ifade edilebilir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda standartların uygulama aşamasında yaşanacak sorunların tespit edilerek hangi konularda eksiklikler olduğu ve bunların çözümüne yönelik araştırmalar yapılabilir. Çalışmanın daha farklı bakış açılarıyla ele alınarak araştırılması da araştırmacıları farklı sonuçlara götürebilecektir.

KAYNAKÇA

- BABAOĞLU, İlknur, (2012), “KOBİ’ler İçin UFRS’nin İncelenmesi ve Ülkemizdeki Muhasebe Mesleği Mensupları Tarafından Benimsenme Durumuna Yönelik Bir Araştırma (Mardin Örneği)”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Yüksek Lisans Tezi.
- BEKÇİ, İsmail, (2007), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 22; 27-40.
- BİRCAN Hüdaverdi, KARAGÖZ, Yalçın ve KASAPOĞLU, Y., (2003), “Ki-Kare ve Kolmogorov Smirnov Uygunluk Testlerinin Simulasyon ile Elde Edilen Veriler Üzerinde Karşılaştırılması”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, (4), 1, 69-80.
- CAN, İsmail ve GÖR Yusuf, (2011), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Meslek Mensupları Arasında Bilinirlik Düzeyini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma (Ankara ve Çankırı İlleri Örneği)”, World of IFRS Dergisi, (5): 1-10.
- CHOI, Frederick D.S. ve MEEK, Gary K., (2008), International Accounting, Sixth Edition, New Jersey, Pearson Prentice Hall.
- CİVAN, Mehmet ve KARA, Ekrem, (2002), “Muhasebe Standartlarının Muhasebe Mesleğinde Uygulanmasına Yönelik Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 14, 74-81.
- ÇANKAYA, Fikret ve DİNÇ, Engin, (2012), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Başarısını Etkileyen Faktörler: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (17) 1, 81-102.
- ÇANKAYA, Fikret ve HATİPOĞLU, Oğuzhan, (2011), “Türkiye’de Uluslararası Muhasebe Standartları’nın Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarınca Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 7, 61-88.
- DİNÇ, Engin ve ATABAY, Esra, (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının TFRS’ye Yönelik Düşünceleri ve Uygulama Başarısına Etki Etmesi Muhtemel Faktörlere Yönelik Bir Araştırma – Trabzon Alt Bölgesi Örneği”, World of IFRS Dergisi, 20: 1-13.
- ELİTAŞ, Cemal, KARAKOÇ, Mehtap ve ÖZDEMİR, Serkan, (2011), “Muhasebe Meslek Mensupları Perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartları”, World of IFRS Dergisi, 8: 1-14.

- ERDOĞAN, Murat ve DİNÇ, Engin, (2009), "Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi", Muhasebe ve Finansman Dergisi, 43, 154-169.
- EROL FİDAN, Meral ve CİNİT, Hasan, (2013), "Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama (Eskişehir İli Örneği)", Muhasebe ve Finansman Dergisi, 59, 39-60.
- EROL FİDAN, Meral ve CİNİT, Hasan, (2013), "1 Ocak 2013 Öncesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algısı (Bursa İli Örneği)", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 40, 63-82.
- EROL FİDAN, Meral ve CİNİT, Hasan, (2013), "01 Ocak 2013 Öncesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama(Yalova İli Örneği)", Akademik Yaklaşımlar Dergisi, (4) 1, 51-79.
- GÜNEŞ Recep, DURMUŞ, Ahmet Fethi ve SOLAK, Bilal, (2011), "Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS'ye Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Uygulamaya Yönelik Beklentileri: Elazığ ve Malatya İlleri Örneği", World of IFRS Dergisi, 6: 1-14.
- HAIR, Joseph, ANDERSON, Rolph E., TATHAM, Ronald L., ve BLACK, William C., (1998), Multivariate Data Analysis (Fifth Edition). New Jersey: Prentice-Hall. Inc.
- HATİPOĞLU, Oğushan, (2009), "Türkiye'de Uluslararası Muhasebe Standartları'nın Gelişimi, Gerekliliği ve Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma" Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Yüksek Lisans Tezi.
- KURCAN, Fatma, UYAR, Süleyman ve TETİK, Nilüfer, (2011), "Meslek Mensuplarının UFRS'ye Bakış Açıları ve Farkındalık Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma", Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (MUVU) Dergisi, (4), 3, 15-28.
- ÖZDEMİR, Fevzi Serkan, (2012), "KOBİ'ler İçin Finansal Raporlama Standardı ve Mali Müşavirlerin Uygulama Öncesi İlgi Düzeylerine Yönelik Ampirik Bir Araştırma", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 38, 57-84.
- ÖZDEMİR, Fevzi Serkan, (2013), "Finansal Raporlama Standartlarını Öğrenme Sürecinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Durumları: Samsun'da Ampirik Bir Araştırma", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 41.
- ÖZKAN, Azzem ve ÖZŞAHİN, Filiz, (2012), "Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS'ye Yönelik Bilgi Düzeyleri Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 37, 47-68.
- ÖZULUCAN Abitter, BENGÜ, Haluk ve ÖZDEMİR, Fevzi Serkan, (2010), "Meslek Mensuplarının Güncel Sorunları, Uygulamada Karşılaştıkları Yetersizlikler ve Meslek Odalarından Beklentilerinin Unvanları ve Mesleki Deneyim Süreleri Yönüyle İncelenmesi: Türkiye Genelinde Bir Araştırma", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 31.

POROY ARSOY, Aylin ve BORA, Tuba, (2012), “KOBİ Muhasebe Standartlarının Gelişimi ve Türkiye Uygulaması Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 56, 17-27.

ÜLKÜ, Sema, (2008), “KOBİ’ler İçin UFRS Taslağının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algılanışına Yönelik Bir Araştırma (İstanbul Örneği)” Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme ABD Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

ⁱ Her sistemde olduğu gibi muhasebe bilgi sisteminde de girdi, süreçleme ve çıktı sistemin bileşenleridir. Sisteme yön veren esaslar, cari muhasebe uygulamasının de çerçevesini çizmektedir.

ⁱⁱ Literatür tablosu Özdemir (2013)’ten yararlanılarak, tarafımızdan güncellenmiştir.

ⁱⁱⁱ 31 Temmuz 2008 tarihinde yürürlüğe giren ve ilgili Kanun’da değişiklik yapan yeni bir Kanun ile serbest muhasebecilik ünvanı verilmesine son verilmiştir. Değişikliğin yapıldığı tarih itibariyle halen SM ünvanını haiz olanlara ise bir geçiş sınavına girmek ve başarılı olmak kaydıyla SMMM ünvanı verilmiştir.